Rok 5. Nr. 126.

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

W ekspedycji miesięcznie	1,75 zł.
Z odnoszeniem miesięcznie	1,85 zł.
W agencjach miesięcznie	1,85 zł.
Przez pocztę już z odnoszeniem	2,08 zł.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 083

Konto bankowe: Bank Powiatowy Chojnice.
Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Tel. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski". Skrzyt. poczt. 33

Chojnice, niedziela 31 maja 1925 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na stronie 6-łam od wiersza petyt lub jego miejsce 10 groszy — Rekl. za tekst wiersz 3-łam. 20 groszy — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9. przed poł.

Serdecznie witamy.

W Zielone Swiątki odbywać się będzie w Chojnicach piąty walny zjazd delegatów pomorskiego Oddziału Okręgowego Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych. Spodziewamy się, że obywatelstwo nasze chojnickie przyjmować ich będzie z tą samą serdecznością i otwartością, z jaką tydzień temu przyjmowano delegacje stowarzyszeń Powstańców i Wojaków

Po raz pierwszy mamy szczęście gościć w naszych murach pomorski zespół nauczycielstwa polskiego w łączności z delegacjami z całej Polski. Niechaj wodzowie duchowi pierwszego polskiego pokolenia, które wyjdzie całkowicie ze szkoły polskiej mają to przeświadczenie, że my tu na Kresach doceniamy należycie ich pracę i serdecznem przyjęciem pragniemy wyrazić im uznanie i dać im podnietę do ich dalszej owocnej pracy dla dobra Polski.

Nauczycielstwo, które tu zjedzie w Zielone Swiątki, przekona się, że Chojnice odrodziły się w kilku latach po przejęciu Pomorza jak najzupełniej. Wyniosą od nas to przekonanie i przeświadczenie, że wre tu gorączkowa praca na niwie narodowej, a jeżeli do tego doszło, to wielką w tem zasługę ma również nauczycielstwo

Oby zjazd delegatów przyniósł dla dalszego rozwoju pomorskiego nauczycielstwa jak najobfitsze owoce i oby dzień Zjazdu zapisał się w dziejach rozwoju idei narodowej dla Pomorza złotemi głoskami.

Obecny stan przemysłu ludowego na Kaszubach.

Znany chlubnie w całej Polsce działacz kaszubski p. Izydor Gulgowski we Wdzydzach, twórca muzeum kaszubskiego i przemysłu ludowego, zamieścił w „Pomorzaninie" bardzo cenny artykuł, który w całości powtarzamy.

Po wojnie doznał przemysł ludowy na Kaszubach znacznego ożywienia. Gospodynie wiejskie wydobyły zapomniane kołowrotki i warsztaty tkackie ze strychu i zajęły się gorliwie przędzeniem i tkaniem. Oprócz tego sprowadzono setki nowych kołowrotków na Kaszubach. Dziewczęta uczyły się prząść i na krosnach robić.

Uprawiano len, powiększono hodowlę owiec, ażeby mieć własne surowce do robienia materjałów na bieliznę i ubrania, ponieważ ceny za wszelkie materjały są tak wygórowane, że mniej zamożny wieśniak musiałby chodzić bez koszuli, jeżeliby nie chwycił się samopomocy.

Przemysł ludowy, służący do zaspokojenia własnych potrzeb, podnósł się znacznie. Natomiast tam, gdzie przemysł ludowy był przed wojną podstawą zarobku w zimowej porze dla robotnika rolnego i małego gospodarza, odczuć się daje znaczne. Głównych przyczyn szukać trzeba w trudnościach zbytu wyrobów, co zależy od dzisiejszego częściowego upadku gospodarczego. Pozatem od zuwa się brak kapitałów, dla podniesienia i utrzymania produkcji. Przed wojną można było otrzymać tanie kredyty w każdym Banku Ludowym, co dziś jest zupełnie wykluczonem. Jeżeli rząd nie przyjdzie z pomocą, nastąpi zupełny zastój w przemyśle ludowym, i pomnoży się stan bezrobotnych.

Wyroby koszykarskie z wikliny, które przez pewien czas miały powodzenie, obecnie nie mają zbytu. Spółka dla wyrobów tkackich „Tkalnia" w Raduniu, pow. kościerski, czasowo zawiesiła prace. Tow. „Len i Wełna" w Sierakowicach pow. kartuski, nie okazuje szerszej działalności. Prace „Filet" na Helu ustały zupełnie.

Garncarstwo w Chmielnie i Kartuzach zawsze jeszcze wysyła na rynek swoje wyroby, lecz o jakiem bądź rozszerzeniu warsztatów niema mowy.

Największą żywotność okazały wytwornie haftu i wyrobów koszykarskich w Wdzydzach i okolicy, biorąc udział na wystawach przemysłu ludowego i artystycznego w Poznaniu, w Toruniu i na wystawie „Nasze Morze" w Warszawie. Tak samo obesłały wystawę paryską, chociaż nie w rozmiarach projektowanych, — z powodu braku odpowiednich funduszów. Lecz i tu okazuje się ogólny brak kapitałów przeszkodą dalszego rozwoju Jeżeli przed wojną znalazło 100 do 150 ludzi pracę i zarobek, to dziś zaledwie 30 do 50, czasami i mniej. —

Uznając potrzebę pomocy dla przemysłu ludowego Sejm uchwalił ustawę z dnia 20 III 1923 r. o poparciu przemysłu ludowego. Celem przeprowadzenia akcji powołany został dnia 18 XII. 1924 r. Komitet, składający się z 11 osób, pod przewodnictwem Ministra Przemysłu i Handlu. Fundusze przez ustawę ustanowione wynoszą na razie 50 000 zł. subwencji i 150 000 zł. kredytu. Lecz cóż to znaczy wobec tylu potrzeb. Te kredyty jeszcze dziś nie są wyasygnowane, tak, że właśnie na najtrudniejszy dla przemysłu ludowego okres wiosenny pomocy nie ma. W każdym razie trzeba uznać dobrą wolę rządu, że przy krytycznem położeniu finansowem państwa się tą sprawą zajął.

Jeden skutek już się okazał! Powstaje na Pomorzu znaczna ilość towarzystw dla popierania przemysłu ludowego, a z celem uzyskania kredytów lub subwencyj.

Istnieje już od pewnego czasu Towarzystwo Popierania Pomorskiego Przemysłu ludowego w Kościerzynie. Również zakłada się tu Bazar, spółkę handlową dla zbytu wyrobów przemysłu ludowego i urządza się świetlicę na stałą wystawę.

W Skarszewach powstało Koło Przemysłu Ludowego Przy Województwie w Toruniu powstaje Rada Przemysłu Ludowego. Oprócz tego ma powstać Bazar, i utworzyć się Towarzystwo Przemysłu Ludowego i Artystycznego na całe Pomorze.

Narazie widać zatem znaczne ożywienie, i jeżeli będzie dalsza praca tak intensywną jak pierwszy zapał, to spodziewać się możemy bardzo dodatnich wyników.

Jednakowóż jest obawa, że nie będziemy mieli odpowiednich wyrobów, ażeby powstające „Bazary" zapełnić. W innych państwach, jak w Szwecji, Rosji, na Węgrzech, które pod względem przemysłu ludowego mogą służyć nam za wzór, popiera i urządza się w pierwszym rzędzie wytwornie i warsztaty pracy. „Bazary" już się same znajdą, kiedy będzie pora sto sowna.

Jak dzienniki donoszą, służyć mają kredyty w pierwszym rzędzie na cele organizacyjne i propagandy, a więc z góry jest ich przeznaczenie określone.

Oby tylko przy zakładaniu Towarzystw, Komitetów i Bazarów nie zapominano o najważniejszym celu: o podniesieniu produkcji drobnego przemysłu ludowego.

Izydor Gulgowski, Wdzydze.

Ustąpienie Ministra Thugutta.

Minister Thugutt postanowił nieodwołalnie ustąpić. Do otoczenia swego i do osób, które z nim miały wywiad, oświadczył, że ustępuje głównie dla tego, że nie wykonuje się jego zarządzeń, które on uważa za odpowiednie dla uzdrowienia stósunków na kresach Wschodnich. Ustąpienie p. Thugutta ma znaczenie większe od ustąpienia innego ministra. Miał on na prawić położenie na Kresach Wschodnich i teraz le wica wyzyska ustąpienie p. Thugutta, ażeby uderzyć z tem większą siłą na ministrów Grabskiego i Ratajskiego i zrobić ich odpowiedzialnymi za niepowodzenie mi nistra Thugutta.

Nową wycieczkę polską przyjmowano w Serbji ze zapałem.

Zeszłej niedzieli przybyła do Serbji wycieczka pracowników polskich z profesorami Cybuchowskim i Mogilnickim na czele. Profesorzy zwiedzili miasta Lublanę, Zagrzeb i w końcu Białogród, gdzie ich wszędzie witano z jak największym zapałem. W Białogrodzie wydano na cześć wycieczki polskiej śniadanie, na którem był również obecny król. Powstanie tej wycieczki na ziemi serbskiej świadczy o o serdecznych stósunkach, jakie się nawiązują pomiędzy obydwoma krajami i narodami. Rokują one jak najlepsze nadzieje na przyszłość.

Budowa kolei na Pomorzu.

Na środowem posiedzeniu Sejmu uchwalono w pierwszem czytaniu projekt budowy kolei z Bydgoszczy przez Szlachtę do Gdyni

Zatarg pomiędzy Anglją a Francją zaczyna się zaostrzać.

W zeszły wtorek były narady angielskich ministrów pod przewodnictwem samego króla Postanowiono raz jeszcze zaapelować do Francji, ażeby ponownie rozpatrzyła niemiecką umowę o bezpieczeństwie. Wielkie wrażenie wywołała wiadomość, że Francja trwa stanowczo przytem, ażeby było jej wolno przesyłać wojska przez ziemie niemieckie do Polski, gdyby Polska miała być zaatakowaną przez państwo trzecie.

Równocześnie zamieściła gazeta „Times" pod adresem Francji przestrogę, by zawarła z Niemcami dobrowolną umowę w interesie wszystkich sojuszników, a zwłaszcza jej samej i Belgji.

Sąd Rzeszy przemówił.

Sąd Rzeszy niemieckiej orzekł, że zarząd kolejowy nie jest zobowiązany do odszkodowania pasażerów, jeżeli wykolejenie ociągu nastąpiło wskutek zbrodniczego zamachu osoby trzeciej. Chodzi tu o zamach starogardzki.

Sprawy polityczne

na podstawie otrzymanych telegramów.

Trzęsienie ziemi w Japonji.

Japonja jest krainą ciągłych strasznych przewrotów natury. Jeszcze się nie zabliźniły rany po ostatnich strasznych trzęsieniach ziemi przed przeszło półtora rokiem, a oto nadchodzi nowa straszna wiadomość Dwa kwitnące dotąd miasta zamieniły się zupełnie w gruzy, ludność postradała w mgnieniu oka dobytek, setki ludzi postradało życie, a tysiące odniosło szwank na zdrowiu, zaś około 100 tys. mieszkańców uciekło w góry. Rozgrywały się tam straszne wypadki. Pociąg który znajdował się w drodze do Toiko, został zmiażdżony w tunelu przez skały, które na niego runęły. Miasto Toiko, także zamienione zostało zupełnie w gruzy, liczyło 80 tys. mieszkańców. Mieszkańcy ci rozproszyli się na wszystkie cztery strony świata. Tak samo zniszczone zostało miasteczko Kuneama, położone w okolicy Kioto. Miasta te słynęły z gorących źródeł, znajdujących się ich pobliżu.

Z pola bojów w Marokko.

Z Marokko donoszą, że wojna może się tam przeciągnąć jeszcze bardzo długo, ponieważ przywódca powstańczych Kabylów Abdel Kerim zamierza unikać wojny w otwartem polu, ponieważ wie dobrze, że poniesie klęskę. Zamierza on wojska francuskie nękać w to miejsce wojną podjazdową czyli partyzancką. Czy mu się jednak plan powiedzie, o tem należy powątpiewać. Na całym bowiem obszarze Riffu zapanowała klęska głodu.

Sprawy polskie

na podstawie otrzymanych telegramów.

Przerachowanie wkładek oszczędnościowych

Na środowem posiedzeniu Sejmu zdawał piastowiec Socha sprawozdanie o przerachowaniu depozytów Pocztowej Kasy Oszczędności, które w myśl ozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej miały być bardzo nisko oszacowane, co wśród tych, którzy swoje oszczędości tam składali, wywołało rozgoryczenie. Otóż Sejm postanowił zło naprawić Wszelkie wkładki, złożone w marcu 1923 roku oblicza się na 20 procent kwoty, obliczonej według rozporządzenia p. Prezydenta. Wkładki zaś, będące własnością masy spadkowej, dale;

depozyty sierocińskie, jako też wkładki, pochodzące z przerachowania walut zagranicznych na marki polskie, będą przerachowane wyżej, mianowicie na 50 procent sumy, obliczonej według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Zakaz używania języka polskiego na Śląsku Opolskim zniesiony.

Towarzystwo szkólne w Bytomiu ogłosiło, że nareszcie rząd niemiecki zniósł na Śląsku Opolskim zakaz używania przez dzieci w szkołach języka polskiego. Obecnie więc nie wolno karać dzieci za używanie mowy ojczystej, jak również nie wolno nauczycielom zmuszać dzieci do brania udziału w niemieckich nabożeństwach szkolnych.

Kronika miejscowa.

CHOJNICE, dnia 30 maja 1925 r.

Dziś: Feliksa pap. m.
słońca wschód 3.48 zachód 8.7.
księżyca wschód 10.53 zachód 12.50

Jutro: Anieli p., Petroneli p.
Słońca wschód 3.47 zachód 8.9.
Księżyca wschód 12.1 zachód 1.13.

Pojutrze: Jakóbc Strzemię b. w. patr. Polski.
Słońca wschód 3.46. zachód 8.10.
Księżyca wschód 1.11 zachód 1.35

— **Szczęśliwych** i wesołych świąt życzy z całego serca wszystkim naszym przyjaciołom, czytelnikom i ich rodzinom.

Redakcja.

— **Jeszcze sprawa tańszego chleba.** Jeden z spożywców wytworów piekarskich — a kto nim dziś nie jest — donosi nam, iż odpowiedź piekarzy na naszą notatkę z końca kwietnia br. nie wyjaśnia sprawy wyższych cen za chleb w Chojnicach, bowiem istotnie w różnych miastach chleb jest tańszy. Jeżeli piekarze powołują się na Grudziądz, niechaj wiedzą również, że w Grudziądzu robotnik zarabia więcej jak w Chojnicach. Jednakże pominąwszy to chleb w Poznańskiem jest tańszy, w Szamotułach np. kosztuje funt chleba 20 gr, a chleb dowożony z wiosek nawet 18 gr, podczas gdy w Chojnicach wypadnie na 25 gr za funt. We Więcborku kosztuje chleb 3 funtowy 65 groszy.

— **Przeniesienie strażników** celnych. Jak się dowiadujemy zostaje w tych dniach sześciu celników z drużyny konduktorskiej przeniesionych do straży celnej nad granicą, znowuż inni zostaną z nad granicy przeniesieni do miasta. Z nadgranicy przeniesiono do miasta zwłaszcza żonatych. Dla tychże ludzi będzie nieco trudno postarać się o pomieszczenia w mieście. Dowiadujemy się dalej, iż dom koszarowy dla urzędników w Babilonie został ukończony i zamieszkuje go obecnie sześć rodzin. Na pomieszkanie składają się dwa pokoje i kuchnia.

— **W sprawie żyda** Guttmanna donoszą nam iż takowy zawiera spółkę z firmą Helena Renk, skład bielizny i gorsetów przy ul. Gdańskiej nr. 12

— **Z Klubu Kręglarzy Bałtyk.** Z dniem 1. czerwca występuje z powodu przesiedlenia do Bydgoszczy jeden z pierwszych członków i współorganizatorów Klubu, p. Izydor Laska. W. p. L. traci Klub gorliwego członka, który w dziedzinie sportu kręglarskiego rokował jak najlepszą przyszłość osięgając kilkakrotnie świetne rezultaty. Odchodzącego żegnamy koleżeńskiem hasłem „Cześć“, życząc mu dalszej pomyślności na nowej placówce.

Członkowie Klubu Kręglarzy—Bałtyk.

— **Czy znów ci sami?** W nocy z czwartku na piątek włamali się nieznani dotąd sprawcy do biura stacyjnego w Męcikale Niestety sztuka się nie powiodła, bo prócz próżnej kasy nic więcej dla siebie pożądanego nie zastali.

— **Z Bractwa Strzeleckiego.** Wskazujemy na dzisiejsze ogłoszenie Bractwa Strzeleckiego. Na ostatniem zebraniu uchwalono, iż kto nie weźmie udziału we wymarszu, nie będzie mógł brać udziału w strzelaniu świątecznem.

— **Poświęcenie sztandaru piekarskiego.** Jak wiadomo odbędzie się poświęcenie sztandaru cechu piekarskiego dnia 7 czerwca o godz. 12 w poł. w kościele farnym. Po poświęceniu ruszy pochód na salę p. Engla, gdzie cechmistrz otworzy uroczyste posiedzenie i gdzie po przemówieniach wbijane będą gwoździe pamiątkowe do nowopoświęconego sztandaru. Z uroczystością tą połączone będzie również uroczyste wręczanie dyplomów jubileuszowych 25 letniej pracy kolegom Pankninowi i Maifartowi, jak również koledze Szweminowi z okazji 25 letniej pracy cechmistrzowskiej. Po wspólnym obiedzie w hotelu p. Engla nastąpi wymarsz do ogrodu Wilhelminki z kapelą wojskową. Tamże koncert do godz. 8 wieczorem. O godz. 9 odmarsz do hotelu Engla na wspólną kawę, do której pieczywo stawiają piekarze bezpłatne. Po kawie zapowiedziany jest taniec i różne miłe niespodzianki. Cech piekarski prosi inne cechy i delegatów o zgłoszenie ilości osób mających przybyć na uroczystość celem nakrycia stołowego

Standar cechu piekarskiego, nie jest nowym zupełnie, lecz przerobionym z niemieckiego, z którego usunięto napisy niemieckie i zastąpiono je napisami polskimi. Sztandar piekarzy jest jeden z najpiękniejszych, jakie w Chojnicach mamy. Początkowo planowano dokonać poświęcenia sztandaru podczas święta rzemieślniczego w Grudziądzu, które odbędzie się podczas wystawy grudziądzkiej, lecz po dokładnem rozpatrzeniu sprawy plan ten odrzucono.

— **Autobus** p. Stroińskiego kursować będzie w pierwsze i drugie święto co pół godziny do Charzykowa z przed hotelu Priebe. Jak się dowiadujemy kosztuje przejazd w obie strony razem 1,50 zł. W trzecie święto odjeżdża autobus z przed domu p. Stroińskiego do Lipnicy o godz. 4 i pół rano, a wraca o godz. 8 rano. Do Konarzyn dla słabego ruchu kursuje tylko w środę i sobotę. Przystanek przy szosie konarzyńskiej.

— **Wycieczka kolejarzy do Więcborka.** W niedzielę dnia 7 czerwca urządza ogół kolejarzy w Chojnicach wielką wycieczkę do Więcborka. Wycieczka połączoną będzie z różnemi arcywesołemi niespodziankami. Wyjazd z Chojnic pociągiem nadzwyczajnym o godz. 11 przed południem z postojami na każdej stacji. Przyjazd do Więcborka o godz 12 30. We Więcborku pochód przez miasto do Strzelnicy p. Jankowskiego, gdzie odbędzie się koncert i zapowiedziane niespodzianki. Powrotny pochód do dworca o godz. 9 wiecz., skąd odjazd do Chojnic o godz. 10 wiecz. z postojami na każdej stacji. Bilety wycieczkowe są do nabycia po cenie 1,50 u pp. Augustyńskiego-Nadzor toru 1, Helty Nadzor toru II., Pirsza Stacja, Kalkowskiego Warsztat ruchu, Brylewskiego Ajencja celna, Radtkiego-Kasa stacyjna. Bilet wycieczkowy służy zarazem jako dowód biletu kolejowego. Ogół kolejarzy serdecznie zaprasza każdego gościa do wzięcia udziału.

— **Z Izby odwoławczej Sądu Okręgowego** z dnia 25 maja br. Staje Jan Krzych. zamieszkały w Więcborku oskarżony o to, iż w czerwcu lub lipcu zeszłego roku zabrał cudze rzeczy i to cztery ogniwa żelazne od luśni, 1 szczebel żelazny, jeden bak od zawiasów. Oskarżony został przez sąd pokoju w Więcborku zasądzony na 3 dni aresztu i na ponoszenie kosztów. Przeciw temu wyrokowi wniósł oskarżony odwołanie. Jako obrońca występował p. mec. Behnke. Podczas rozprawy oskarżony do winy się nie poczuwa, gdyż inkryminowe przedmioty są jego własnością. Po przeprowadzonej rozprawie sąd oskarżonego od oskarżenia uwolnił na koszt kasy Państwowej.

Jan Wiśniewski, zamieszkały w Czersku, oskarżony o to, iż w wrześniu 24 roku w Czersku zabrał 3 centnary żyta własność Józefa Węsierskiego. Oskarżony został przez sąd pokoju w Czersku zasądzony na 8 dni więzienia i na ponoszenie kosztów. Oskarżony przeciw temu wyrokowi wniósł odwołanie. Ponieważ oskarżony Jan Wiśniewski na rozprawę się nie jawił, przeto postanowił sąd odwołanie odrzucić na jego koszt.

Jan Kot, zamieszkały w Chojnicach, oskarżony o to, iż w listopadzie 24 roku w Chojnicach w zamiarze bezprawnego przywłaszczenia sobie wyrządził innej osobie uszczerbek na majątku, i to Dahlmanowi łudząc go fałszywem faktem, mianowicie, że jest jeszcze urzędnikiem policji państwowej i że ma wagon z meblami na dworcu kolejowym, który musi wykupić, na co wyłudził od Dahlmana pożyczkę 25 milj. marek. Oskarżony został przez sąd pokoju w Chojnicach zasądzony na 100 złotych grzywny, oraz na ponoszenie kosztów. Przeciw temu wyrokowi wniósł oskarżony odwołanie. Ponieważ oskarżony na rozprawę nie stanął, przeto postanowił sąd odwołanie odrzucić na jego koszt.

Ignacy Trocha, zamieszkały w Zblewie, oskarżony o to, iż w czerwcu 23 roku w Chojnicach, w zamiarze przywłaszczenia sobie bezprawnej korzyści majątkowej wyrządził innej osobie Kwasigrochowi uszczerbek na majątku przez to, iż łudząc go fałszywymi faktami mianowicie zakupiwszy 20 funtów cukru zobowiązał się go natychmiast zapłacić, co nie uczynił i oddalił się bez zapłaty. Oskarżony został przez sąd pokoju w Chojnicach zasądzony na 14 dni więzienia oraz na ponoszenie kosztów. Przeciw temu wyrokowi wniósł oskarżony odwołanie. Ponieważ oskarżony na rozprawę się nie jawił, przeto postanowił sąd odwołanie odrzucić na jego koszt.

Jan Turzyński, zamieszkały w Czarnizu, pow. Chojnice, oskarżony o to, iż w styczniu 24 roku w Czarnizu zabrał cudze rzeczy ruchome i to dwie szynki na szkodę Malinskiego w tym zamiarze, aby je sobie bezprawnie przywłaszczyć. Oskarżony został przez sąd pokoju w Chojnicach zasądzony na dwa tygodnie więzienia i na ponoszenie kosztów. Przeciw temu wyrokowi wniósł oskarżony odwołanie. Podczas rozprawy oskarżony do winy się nie poczuwa. Po przeprowadzonej rozprawie postanowił sąd rozprawę odroczyć i do następnej rozprawy zawezwać świadków poszkodowanych.

Rozprawę przeciw Józefowi Radomskiemu z Osowa na wniosek podania dalszych świadków przez oskarżonego postanowił sąd rozprawę odroczyć i do następnej rozprawy takowych zawezwać.

— **Baczność Sokoli!** Przewodnictwo Okręgu II. Pomorsk. Zw. Sokołów podaje niniejszem wszystkim zgłoszonym uczestnikom na Zlot Sokołów Polskich w Berlinie do wiadomości, że Ministerstwo Spraw Zagranicznych odmówiło nam wydania paszportów na Zlot do Berlina z powodów podanych w nr. 6 Spraw Sokolich.

Kronika prowincjonalna.

Czersk W drugie święto Zielonych Świątek odbędzie się w Czersku uroczystość poświęcenia sztandaru Towarzystwa Śpiewu Lutni. Po południu odbędzie się w ogrodzie p. Kalinowskiego koncert wokalny, w którym popisywać się będą towarzystwa śpiewu miejscowe i zamiejscowe. Zgłosiły się towarzystwa z Tczewa, Zblewa, Pelplina, Tucholi itd. Towarzystwo "Lutnia" istnieje dopiero 2 lata, zatem cieszyć się można, że w tak krótkim czasie zdobyło się na własny sztandar. Będą również różne niespodzianki jak strzelanie do tarczy, poczta japońska, radjo-koncert itd. Koncertować będzie również orkiestra Tow. św. Stan. Kostki.

Nowe. W niedzielę ostatnią przed wieczorem podczas przeciągającej burzy uderzył piorun w dom mieszkalny chałupnika Leona Kłosa w Zdrojach. Dom spłonął.

Z powiatu świeckiego. W czasie od 8—25. czerwca br. odbędzie się w powiecie tutejszym pobór rocznika 1904 jako też odroczonych w poprzednich przeglądach z roczników starszych, oraz ochotników z roczników 1905, 1906, 1907. Przegląd odbywać się będzie dla poszczególnych gmin w Swieciu „Dom Polski“, w Nowem hotel Konkordja i w Osiu hotel p. Smeu.

Niem. Stwolno, pow. świecki. (Pożar). W dniu 20 bm. spaliła się na wale ochronnym pomiędzy Niemieckim Stwolnem a Wiąskiemi Piaskami większa ilość (bo przeszło 3000 m^3) faszyn przeznaczonych na wywóz do Gdańska. Ogólna wartość wynosiła około 15 000 zł. Przyczyna pożaru nie ustalona.

Wąbrzeźno. W zeszłym tygodniu otworzył prezes centrali Towarzystwa Czytelni Ludowych ks. Ludwiczak piękną bibljotekę, liczącą 1000 tomów. Bibljoteka mieści się w dwóch pokojach miejscowej szkoły żeńskiej. Przemawiali księża dyrektor Ludwiczak, proboszcz Zakryś i prof. Zynda, poczem nastąpiła ogólna pogawędka i oglądanie bibljoteki. Dyrektor szkoły żeńskiej znakomicie i fachowo książki zestawił. Jednem słowem czytelnia we Wąbrzeźnie będzie jedną z najlepszych na Pomorzu.

Ostatnie telegramy.

Z placu boju w Marokko.

Z Marokka nadchodzą alarmujące wiadomości. Kabyle przygotowują się do nowej wielkiej bitwy. Najbardziej zagrożonem jest prawe skrzydło wojsk francuskich.

Panna Curie-Skłodowska

20 letnia córka pani Skłodowskiej wygłosi w najbliższych dniach na uniwersytecie paryskim odczyt o promieniach Alfa pierwiastka Polonium.

Minister Janicki w Danji.

W środę był przyjęty minister rolnictwa Janicki na posłuchaniu przez króla duńskiego Krystjana, z którym miał serdeczną rozmowę.

Opróżnienie części obszaru Ruhry.

W dniu 16 sierpnia zostanie opróżniony ten okręg, w którym znajdują się miasta Düsseldorf, Duisburg i Ruhrort. Obszar ten oczyszczają z powodu wypełnienia części planu Davesa.

Porozumienie pomiędzy rządami francuskim a angielskim.

W sprawie rozbrojenia doszło pomiędzy obydwoma rządami do porozumienia. W piątek miała rozstrząsać Rada Ambasadorów i Komisja Odszkodowań, o ile Niemcy swe zobowiązania wypełnili. Odpowiedź mają Niemcy otrzymać w nadchodzącą środę. Jest w niej pomiędzy innemi warunek, że Kolonji nie otrzymają Niemcy z powrotem rychle, dopóki nie przeprowadzą zupełnego rozbrojenia.

Amundsen się znalazł.

Radjostacja nowojorska otrzymała w czwartek wiadomość, że członkowie wyprawy Amundsena wraz z nim samym wylądowali szczęśliwie na Alasce. Bliższych szczegółów brak.

Uniwersytet we Wiedniu zamknięty.

Socjaliści wtargnęli do uniwersytetu we Wiedniu i wszczęli walkę z Hackenkreutzlerami. Socjalistom przyszli z pomocą komuniści. Aresztowano wielu studentów. Na ulicach Wiednia toczą się bezustanne bójki. Policja przyaresztowała kilkadziesiąt osób.

Wywłaszczanie właścicieli ziemskich na Litwie.

Litewska rada ministrów uchwaliła projekt do reformy rolnej, na mocy którego mają być wywłaszczani polscy właściciele ziemscy, a przedewszystkiem ci, którzy służyli lub służą w armji polskiej.

Narady nad samorządem.

U ministra Ratajskiego odbyła się w środę narada, na której były obecne wszystkie prawie partje. Radzono nad usunięciem trudności przy uchwalaniu ustaw o samorządzie. Stronnictwa były za rychłą uchwałą samorządu, ale domagały się, ażeby minister powoływał na narady poszczególne stronnictwa.

Sprawa naczelnego wodza.

Na czwartkowem posiedzeniu sejmowej Komisji Wojskowej zapadła uchwała co do rozmiaru praw naczelnego wodza w czasie wojny Naczelny wódz kieruje wówczas sprawami wojennemi oraz wypełnia dalsze rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej ni wydawane na podstawie uchwały Rady Ministrów. Zaś minster wojny jest podczas wojny naczelną władzą kierowniczą we wszelkich sprawach wojskowych oraz dowódcą wszystkich sił zbrojnych państwa.

Straszliwa eksplozja w Mukden.

Zamach na prochownię i zbrojownię w Mukdenie był daleko straszliwszy, aniżeli zrazu przypuszczano. Wszystkie budynki w promieniu 1 kilometra zostały zburzone. Mówią nietylko o 300 zabitych, ale i 700 rannych.

Twierdzą, że zamach wykonali bolszewicy, ażeby naczelnika północnych Chin Czangsolina, który w

Mukden ma swą rezydencję, rozbawić prochu a tem samem środków do walki. W zmowie był podobno generał Feng, przyjaciel bolszewików, ażeby przy ich pomocy uzyskać władzę w Mukden.

Uroczystość polska w Gdańsku.

W drugie święto Zielonych Swiątek odbędzie się w Gdańsku poświęcenie sztandaru Towarzystwa Pow. i Woj., w którem udział wezmą delegaci całego Pomorza, przedstawiciele rządu i szerokie koła publiczności

Z wojny marokkańskiej.

We Francji komuniści burzą wojsko przeciw wojnie w Marokko Wśród wojsk powstańczych Abdel Kerima szerzy się głód, gdyż dowóz wszelki od strony morza zupełnie wstrzymano. Mówią o zawieszeniu broni. Abdel Kerim otrzymać ma prawo zajmowania się handlem bez dalszych trudności tak w pasie francuskim jak i hiszpańskim. Kabylowie gwałtownie atakowali Francuzów, lecz zostali odparci. Hiszpanja wysłała na pole walki dalsze silne oddziały.

Parlamentarzyści angielscy....

którzy przyjeżdżają do Polski dla zaznajomienia się ze stanem gospodarczym, zostali podejmowani w Berlinie przez posła polskiego p Olszewskiego.

Pan Thugutt ustąpił.

Dymisja ministra Thugutta została w czwartek przyjętą przez p. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Z Bułgarji.

W Bułgarji po ostatnich rozruchach komunistycznych nastąpiło uspokojenie. Partja chłopska zerwała z komunistami. Rząd opanował położenie. Obecnie objeżdża państwa bułgarski minister spraw zagr., Kalfow, który informuje o istotnym stanie rzeczy w Bułgarji. Byłoby zupełnie dobrze, lecz w wielu miejscach mają komuniści poukrywaną broń i materjały wybuchowe.

Wymiana więźniów politycznych.

Czerwone Krzyże polski i litewski układają się w sprawie wymiany więźniów politycznych pomiędzy Polską a Litwą Strona litewska nie zdążyła przygotować wszystkich materjałów, wobec czego odbędą się dalsze układy w drugiej połowie czerwca

Rokowania polsko-hiszpańskie.

W tym tygodniu rozpoczną się rokowania handlowe polsko-hiszpańskie w Madrycie.

Podróż min. Skrzyńskiego do Ameryki.

Danz. Neueste Nachr isze w sprawie mającej nastąpić podróży min. Skrzyńskiego do Ameryki: Podróż ta będzie miała dla Polski nieocenione korzyści. Min. Sikorski jest człowiekiem bardzo mądrym i ostrożnym. Nie zdziwiłoby nas, gdyby udało mu nię znaleść w Ameryce nowe źródło pieniężne.

Ruchawka w Albanji.

W Albanji zanosi się na powstanie. Buntują się przeciw rządowi także wychodźcy włoscy i Macedończycy.

Przesilenie w Belgji.

W Belgji Max nie zdołał utworzyć nowego rządu.

Gniezno odrębnym powiatem.

Rada ministrów uchwaliła z miasta Gniezna zrobić odrębny i zamodzielny powiat polityczny. Zabiegi w tym kierunku czyniono już od 6 lat, jednak bez skutku. Dopiero teraz cel osiągnięto.

Ruch w Towarzystwach.

„Wolność"

Chojnice. Zebranie Tow. Powstańców i Wojaków w Chojnicach odbędzie się w środę, dnia 3. czerwca br o godz. 20 w sali p. Czarneckiego.

O kompletne przybycie wszystkich członków uprasza się.

Zarząd.

Chojnice. Zebranie Kółka Rolniczego w Chojnicach odbędzie się w niedzielę dnia 31. b. m. o godz. 12. w lokalu Engla.

O liczny udział prosi Zarząd.

Chojnice. Zebranie Tow. Pań Sw. Wincentego a Paulo odbędzie się w piątek 29 maja o godz. 5 tej w klasztorze.

O liczny udział uprasza Zarząd.

Duża Kłodawa Zebranie Tow. Woj. i Powst. odbędzie się w niedziele dnia 31 maja o godz. 5 po poł. w lokalu p. Narlocha. Przybycie wszystkich członków konieczne. Członkowie winl przynieść z sobą legitymacje. Omawiane będą bardzo ważne sprawy.

Zarząd.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Leon Kum.
Drukiem i nakładem Drukarni „Dziennika Pomorskiego" w Chojnicach.

Walny zjazd
„Stowarzyszenia Chrześc. Narod. Naucz. Szkół Powsz. w Polsce".
podczas Zielonych Swiąt w Chojnicach.

PROGRAM ZJAZDU:

Dnia 1. VI br. o godz 8. msza żałobna dla zmarłych członków Stowarzyszenia.

O godz. 9 tej na auli szkoły powsz. doroczny walny zjazd delegatów oddziału Okręgu Pomorsk

O godz. 9.30 wieczorem wieczornica na sali hotelu Engla. Popisy dziatwy szkoły żeńskiej.

Dnia 2. VI. br. o godz. 9. uroczyste nabożeństwo. Mszę św. celebrować będzie prawdopodobnie wielebny ks. biskup Klunder.

O godz. 10 przed południem uroczyste posiedzenie na auli szkoły powsz.

1. Zagajenie
2. Przemówienie przedstawicieli władz i instytucyj.
3. Referat: Nauczyciel Pomorski a warunki jego pracy
4. Referat: „Zadania organizacji nauczycielstwa polskiego a w szczególności nauczycielstwa pomorskiego.
5. Przeczytanie depesz i życzeń.
6. Zakończenie.

O godz. 1.30 w południe na dziedzińcu szkólnym wspólne zdjęcie fotograficzne.

O godz. 2—4 po południu. Wspólny obiad w hotelu pana Engela.

O godz. 4—7 po południu. Ciąg dalszy posiedzenia.

1. Dyskusja nad referatami.
2. Uchwalenie rezolucyj.
3. Opublikowanie uchwalonych wniosków.
4. Zakończenie. 1262

O godz. 7—9 po południu odpoczynek.

O godz. 9 wieczorem Bal na sali hotelu pana Engla.

Przewodniczący Komitetu Zjazdu
Dziarnowski.

KINO NOWOŚCI
właśc.: PAWEŁ KRZYŻNIEWSKI

Sobota dnia 30.V.25 **Niedziela** dnia 31.V.25
o godz. 8,30
I. serja
Poniedziałek 1.6.25. o g. 8,30
II. serja

Związek Czarnego Kaptura

Wielkie dzieło filmowe w 2 serjach i 12 aktach.
Sztuka ta przedstawia nam w porywających obrazach intrygi żony i macochi hrabiego Gegorio Pasquali w pałacu hrabiego, oraz życie i zadania tajnego życia Związku Wolnomularzy, do którego i Hr. Pasqual należał.
Stopniowe napięcia. Przepyszna wystawa.

UWAGA:
Na sezon letni ceny zniżone
Balkon 1,50 Rezerwowe 1,— I. miejsce 50 gr.
KONCERT. KONCERT
1259

Bractwo Strzeleckie Chojnice.

Według starego zwyczaju odbędzie się tegoroczne wystrzeliwanie Króla Kurkowego w drugie i trzecie święto Zielonych Swiątek z następującym programem:

W drugi dzień Zielonych Swiąt o godz. 1,30 po połud. zbiórka strzelców przed ratuszem, skąd nastąpi o godz. 2 giej wymarsz do strzelnicy. Od godz. 4-tej strzelanie do tarczy a w ogrodzie koncert i zabawy.

W trzeci dzień Zielonych Swiątek t. j. we wtorek o godz. 9 tej rano zbiórka przed ratuszem i wymarsz do strzelnicy. O godz. 2-giej wspólny obiad na sali w strzelnicy. Od godziny 4-tej po połud. koncert w ogrodzie strzeleckim.

O godz 8 mej wieczorem proklamacja króla i rycerzy, poczem nastąpi odprowadzenie króla z muzyką do miasta.

Wstępne dla niecziłonków 30 groszy, dla wojska bez szarży i dzieci 10 gr. (podatek zabawowy).

Obywatelstwo Chojnic i okolicy niniejszem serdecznie zaprasza 1257

Zarząd Bractwa Strzeleckiego.

Rolnik w Tczewie
telefon 29 1217
ma do oddania większą ilość
ospy żytniej i pszennej

Samochód
do Charzykowa
odchodzi w pierwsze i drugie święto rano o godz. 8. od Hotelu Priebe. Kursuje co pół godziny.
Cena w obie 2 strony 1,50.

Samochód
Chojnice - Lipnice
odchodzi rano o godzinie 4,30 z Chojnic i wraca o godz. 8 rano.

Do Konarzyn
kursuje samochód tylko w środy i soboty do wioski, w innych dniach przystanek przy szosie Konarzynki. 1265
Stroiński,
Batorego 7 Tel. 115.

Hotel Centralny
Dziś w sobotę d. 30 b. m.
o godz. 8 wiecz. 1264
wielki wykład
prof. Arskiego
o magnetyzmie
Wstęp na salę od 1—3 zł

Poszukuje się
pożyczki
od 500—1000 zł.
za dobrym oprocentowaniem
Zgłosz. do Eksp. Dziennika Pomorskiego.

Służąca
do wszelkiej pracy domowej może się zgłosić. 1263
Gimnazjalna 2
II. piętro.

Maszyny do pisania
„ORZEŁ" (Adler) i inne
Maszyny do liczenia
Aparaty do powielania okólników, cenników etc.
Datowniki, numeratory
Przybory do maszyn biur.
Warsztat reparacyjny
poleca
Skład nowoczesn. urz. biurow.
Stanisław Skóra i Ska.
Bydgoszcz, Gdańska 163
Telef. 11-75. 1130

Wilhelminka
W obydwa święta
od godz. 4-tej
koncert przy kawie
o wolnym wstępie.
Orkiestra liczniejsza. 1260

Nowa Ameryka
w pierwsze i drugie święto Zielonych Swiątek
po poł. od godz. 4-tej
koncert
na który zaprasza 1263
Gospodarz.

Pocztówki z widokiem
w wielkim wyborze poleca
„Dziennik Pomorski".

Oryginalne szwedzkie wirówki

Alfa-Laval
były i są najlepsze.
Przeszło 3.000.000 szt. w użyciu
1300 najwyższych nagród.
Sprzedaż na RATY.
Zastępca: **J. Giersch, Chojnice**
Plac Jerzego 7. Plac Jerzego 7.

Inspektorów-akwizytorów i ajentów

do przyjmowania deklaracji na ubezpieczenia od ognia, kradzieży z włamaniem; nieszczęśliwych wypadków, od odpowiedzialności prawno cywilnej, od szkód transportowych oraz szyb od rozbicia na pensję i prowizję
poszukuje
Towarzystwo Ubezpieczeń „SILESIA" Sp. Akc.
ODDZIAŁ w TORUNIU
ul. Piekary 26. Telefon nr. 349.

Bez opłaty.

Do

Urzędu pocztowego

w miejscu

Bez opłaty.

Do

Urzędu pocztowego

w miejscu

Całkowita wyprzedaż

Początek 2. czerwca 1925 r.

z powodu likwidacji interesu
po nadzwyczaj niskich cenach

Jakob Rehfeld nast. Jan Grzenia
Chojnice.

Początek 2. czerwca 1925 r.

1253

Licytacja.

Celem pokrycia należytości skarbowych odbędzie się **w Chojnicach na sali p. Heinricha w środę dnia 3. czerwca 1925 r. o godz. 11 przedpoł.** sprzedaż licytacyjna najwięcej dającemu za gotówkę następujących przedmiotów:

10 szaf, 7 lustr, 2 stoły, 4 komody, 8 kanap, 4 biurka, 1 krzesło, 1 umywalnia, 1 fortepian, 1 gromofon, 6 zegarów ściennych, żóżne rzeczy kuchenne (nowe), 3 fuzje, 130 butelek konjaku, 50 butelek wina, 1 maszyna do szycia, 1 płaszcz damski, 5 ubrań, na ubrania materjały męskie i damskie, 70 paczek kawy słodowej, smary na osie, 2 pary trzewików damskich, papier do opakowania, 8 ctr. ryżu, wędliny (50 funtów), 1 maszyna do wiercenia i 2 kompletnych szorów.

Przed salą — skład desek i bal dębowych i sosnowych (zupełnie suche).

O tem zawiadamia sekwestrator przy Urzędzie skarbowym podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w Chojnicach.

Chojnice, dnia 26 maja 1925 r. 1242

Zadzierżawienie
w drodze publicznej licytacji

tegorocznego zbioru czereśni

w Obrowie, powiat tucholski
odbędzie się

w dniu 4-go czerwca 1925 r.
o godzinie 5-tej popoł. w lokalu szkólnym

Warunki dzierżawy są do przejrzenia na sołectwie Obrowo, stacja Zalno 4 kl. 1203

Urząd sołecki.

Restauracja nadbrzeżna Gierszewskiego
w Charzykowie telefon 228.

Najładniejsze miejsce wycieczkowe dla towarzystw i szkół.

W drugie święto Zielonych Świątek
muzyka na wybrzeżu
połączona z tańcami

Otwarcie łazienek, wypożyczenie łodzi.

Przy sprzyjającym powietrzu dzienne kursowanie autobusu. W dni powszednie wyjeżdża takowy z Chojnic Rynek Hotel Priebe o godz. 2 po poł.

W niedzielę komunikacja co godzinę.

Dom sportowych mód
Weiland - Chojnice

Tel. 188 **Dworcowa nr. 10** Tel. 188

Eleganckie kostjumy damskie
za miarą i we wszystkich cenach.

Ubiory męskie za miarą

Zapas w znanych dobrze leżących **spodniach breeschesowych** z płótna, manszestrowe, wollkord i kraciastego materjału do konnej jazdy. **Białe sportowe spodnie** we wszystkich wielkościach. Wybór w materjałach modnych.

Uniformy **Liwree** **Czapki.**

1072

Kto
udzieli lekcji
w matematyce i geom.

zakr. 5 kl. gimn. dwu uczen. zamiejsc. 1 lub 2 razy tygod. w godz. pop. Łask. zgł. pr. przesłać pod L. 74 do Dz. P.

Dziewczyna

starsza, która dobrze gotuje na pański stół i zastąpi gospodynią potrzebna od zaraz

Majętność Motyl
stacja kol. Pruszcz Bagienica.

Zbudźmy ducha oszczędności

Przyjmujemy
pieniądze na oprocentowanie i płacimy od wkładów na książeczki oszczędnościowe 10—15% rocznie.

Wypożyczamy
domowe puszki oszczędności.

Wynajmujemy
skrzynki depozytowe w naszym skarbcu na przechowanie dokumentów i kosztowności.

Miejska Kasa Oszczędności
Chojnice—Ratusz. 496

„Mawi" motocykle

ze światowej sławy

D.K.W. motorem

:—: ca 3. k. m. stale na składzie. :—:

Podczas wyścigów w Niemczech na przestrzeni 3000 km. wszystkie D. K. W. motory jazdę bez przeszkód przebyły.

Centrala samochodów
Ryszard Gehrke
Człuchowska 9 **Chojnice** Telefon 108.

Oferujemy wagonowo
ospę i śrut żytni
po przystępnej cenie. 1252

B-cia Filińscy i S-ka
Tel. 96. **Starogard** Tel. 96.

Nerwowi, Neurastenicy

którzy cierpią na drażliwość, słabość woli, brak energji, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, przesadzoną wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka, otrzymają bezpłatnie broszurę Dr. Weisego „Cierpienia nerwów".

Dr. Gebhard & Co. Gdańsk.

Z powodu wyjazdu za granicę sprzedam tanio

konia i wóz roboczy

Gatz, 1256
Pl. Piastowski 14.

Zamawiam niniejszem pismo
„Dziennik Pomorski"
z Chojnic
na miesiąc czerwiec
i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną z opłatą pocztową razem **2,08 złotych**

.... dnia 1925

Imię i nazwisko ....
miejscowość ....
ulica ....
pokwitowanie poczty ....

Zamawiam niniejszem pismo
„Dziennik Pomorski"
z Chojnic
na miesiąc czerwiec
i proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną z opłatą pocztową razem **2,08 złotych**

.... dnia 1925

Imię i nazwisko ....
miejscowość ....
ulica ....
pokwitowanie poczty ....